

POPULARNONAUKOWE STRESZCZENIE PROJEKTU

W XVIII wieku europejska scena geopolityczna świata była zdominowana przez konflikty imperialne między Wielką Brytanią, Francją i Hiszpanią, które w tym okresie intensywnie reformowały i rozwijały Królewskie Marynarki Wojenne. Ta rywalizacja o panowanie na morzach świat wpłynęła na postęp technologiczny, gospodarczy i militarny i stymulowała go, a jednocześnie przyczyniała się do wzrostu zapotrzebowania na zasoby naturalne (metale szlachetne i drewno) w celu utrzymania Królewskich Marynarek Wojennych w stanie gotowości bojowej oraz powiększania ich o nowe okręty.

Celem tego projektu badawczego jest pokazanie ogromnego znaczenia zasobów leśnych pochodzących z dwóch regionów, Bałtyku Południowego (obecnie tereny Polski, Niemiec, Rosji i Litwy) oraz wicekrólestwa Nowej Hiszpanii (dziś Meksyk i Kuba), w strategii budowania potęgi morskiej przez hiszpańskich Burbonów w XVIII wieku. Trzeba podkreślić, że lasy znajdujące się na tych terytoriach były głównym źródłem drewna, żywicy i smoły, czyli podstawowych produktów stosowanych w budownictwie okrętowym.

Zebrania nowych informacji na ten temat podczas kwerend w archiwach i bibliotekach w Polsce, Hiszpanii, Meksyku i na Kubie pozwoli na odtworzenie dokładnej historii handlu drewnem na potrzeby Hiszpańskiej Marynarki Wojennej w XVIII wieku. Pozyskane z materiałów źródłowych dane zostaną zarejestrowane w bazie danych, co ułatwi ich analizę w późniejszych etapach rozwoju projektu badawczego oraz pozwoli na wykorzystanie ich przy tworzeniu map i statystyk Systemu Informacji Geograficznej (GIS). Dzięki temu ostatniemu narzędziu będzie można wskazać obszary lasów z południowego Bałtyku i Nowej Hiszpanii, z których pochodził surowiec drzewny wykorzystywany przez Imperium Hiszpanii. Ponadto zebrane dane pozwolą stworzyć statystyki dotyczące wielkości i wartości zasobów leśnych użytych na potrzeby Hiszpańskiej Marynarki Wojennej oraz odtworzyć globalne szlaki morskie w handlu zasobami leśnymi między Starym a Nowym Światem.

Podsumowując, proponowane badania mają nam pomóc w zrozumieniu rozwoju globalizacji, gdzie bazę do analizy stanowić będzie handel drewnem w świecie atlantyckim, ze szczególnym uwzględnieniem powiązań Hiszpanii z północną i centralną Europą oraz hiszpańskimi koloniami w rejonie Zatoki Meksykańskiej i Morza Karaibskiego. Z drugiej strony analiza eksploatacji zasobów leśnych może udowodnić tezę, że deforestacja w tych regionach ściśle wiązała się z imperialną walką o dominację na morzach świata, w której przemysł okrętowy odegrał ogromną rolę, spełniając wielkomocarstwowe ambicje Hiszpanii i jej rywali.